

LIETUVOS ARCHITEKTŲ RŪMŲ ŠIAULIŲ REGIONINĖS ARCHITEKTŪROS TARYBOS IŠVADA

NR. RAT-Š-25/04

Tarybos susirinkimo data: 2025 m. lapkričio mėn. 25 d.

- 1. Dėl rekomendacijos architektūriniu, urbanistiniu ir viešojo intereso požiūriu Akmenės rajono savivaldybės teritorijoje reikšmingų objektų patvirtinimo.**
- 2. Dėl Architektūros kokybės vertinimo metodikos taikymo Akmenės rajono savivaldybės teritorijoje gairių projekto. Svarstymas vyko Akmenės rajono savivaldybės prašymu.**

Tarybos susirinkimo vieta : posėdis vyko nuotoliniu būdu per internetinę platformą „Zoom“ .

Sprendimą priėmė Šiaulių regioninės architektūros tarybos (toliau – Taryba) nariai: Rasa Budrytė, Renata Laivyte, Kristijonas Murauskas, Loreta Paulauskienė, Ilona Vazonienė, Jonas Abromas, Andrius Vernys , Dalius Puzinas. Kitų RAT nariai: Edmundas Benetis Klaipėdos RAT.

Posėdžio pirmininkas – Kristijonas Murauskas.

Posėdžio sekretorius – Dalia Šidlauskienė.

Posėdyje dalyvavo svečiai: Akmenės rajono savivaldybės vyriausiasis architektas Tomas Furmonavičius, E. Šypalienė, Z. Bertašienė.

Posėdžio vaizdo, garso įrašai: audio 1070639319 MPEG-4. Posėdžio įrašo trukmė 01: 00:00.

I. NAGRINĖJAMAS PIRMAS KLAUSIMAS

Vadovaujantis LR architektūros įstatymo 13 straipsnio 2 dalimi, 2025-11-25 regioninė architektūros taryba (toliau – Taryba) svarstė Akmenės rajono savivaldybės administracijos prašymą *dėl rekomendacijos architektūriniu, urbanistiniu ir viešojo intereso požiūriu Akmenės rajono savivaldybės teritorijoje reikšmingų objektų patvirtinimo*. Svarstymas vyko Akmenės rajono savivaldybės prašymu. Kartu su prašymu (1 lapas) pateikta priedas - schema (1 lapas), Akmenės rajono savivaldybės teritorijoje reikšmingų objektų patvirtinimo projektas su priedu (5 lapai). Prašymo svarstymas vyko nuotoliniu susirinkimu. Akmenės rajono savivaldybės architektūros skyriaus vyriausiasis architektas Tomas Furmonavičius pristatė pateiktą projektą. Papildė ir į klausimus atsakė Akmenės rajono savivaldybės specialistė Erika Šypalienė. RAT-o nariai klausė, diskutavo, patarė. Svečiai nusišalino. Uždaroje posėdžio dalyje nariai diskutavo, teikė rekomendacijas, išsakė abejones bei pritarimus.

II. KLAUSIMO NAGRINĖJIMUI REIKŠMINGOS APLINKYBĖS

Vadovaujantis LR Architektūros įstatymo 13 straipsnio 2 dalimi, Akmenės rajono savivaldybės administracija parengė sprendimo projektą „Dėl architektūriniu, urbanistiniu ir viešojo intereso požiūriu Akmenės rajono savivaldybės teritorijoje reikšmingų objektų patvirtinimo“, kur svarstymo metu analizuotas. Pasitelktas Akmenės rajono bendrasis planas, miesto centrinės dalies schema. Aptartos galimos konkursų skelbimo metodikos problemos. Projekte pateiktas konkursavimo tvarkos zonavimas, atsižvelgiant ne į ploto kriterijų, paskirtį bet apibrėžti kokybiniai kriterijai.

III. REGIONINĖS ARCHITEKTŪROS TARYBOS ARGUMENTAI

Šiaulių RAT-o nariai, susipažinę su Akmenės rajono savivaldybės administracijos pateiktu projektu „Dėl architektūriniu, urbanistiniu ir viešojo intereso požiūriu Akmenės rajono savivaldybės teritorijoje reikšmingų objektų patvirtinimo“ kartu su pateiktais priedais, konstatavo:

1. Iš projekte pateiktos medžiagos miesto centrinės dalies ribos apibrėžtos nepakankamai.
2. Vertybė – unikalus sovietinis Akmenės miesto užstatymas.
3. Žaliųjų zonų, viešųjų erdvių planavimas, papildyti objektų tipologiją.

IV. REGIONINĖS ARCHITEKTŪROS TARYBOS SPRENDIMAS (IŠVADA)

Taryba, išnaginėjusi pateiktą prašymą „dėl architektūriniu, urbanistiniu ir viešojo intereso požiūriu Akmenės rajono savivaldybės teritorijoje reikšmingų objektų patvirtinimo“ projektą, teikia žemiau išvardytas išvadas: peržiūrėti naginėjama projektą ir užtikrinti, kad jame būtų tie objektai, kurie atitinka įstatyme nurodytus požymius;

peržiūrėti pridedamą schemą; papildyti zonas prie kurių gatvių ir (ar) viešųjų erdvių (aikščių, skverų, atskirųjų želdynų ir kitų erdvinės struktūros elementų, skirtų visuomenės bendriesiems interesams) projektuojamiems objektams privaloma skelbti konkursus.

Nepriklausomybės alėja pasižymi išskirtine urbanistine kompozicija, formavusia Naujosios Akmenės tapatybę ir miesto centro charakterį. Siekiant užtikrinti šios erdvės apsaugą ir tolesnę darnų vystymą, jos vertė turi būti aiškiai įvardyta ir priskirta prie vertingųjų savybių.

Papildomai siūloma į vertingųjų savybių sąrašą įtraukti ir miesto parkus bei kitas žaliąsias zonas, nes jos užtikrina urbanistinės struktūros vientisumą ir prisideda prie išskirtinio miesto kraštovaizdžio formavimo.

V. REGIONINĖS ARCHITEKTŪROS TARYBOS REKOMENDACIJOS

Šiaulių RAT, išnagrinėjusi Akmenės rajono savivaldybės administracijos Architektūros ir urbanistikos skyriaus prašymą dėl architektūros kokybės vertinimo metodikos gairių projekto, rekomenduoja pritarti su pastabomis pateiktam projektui .

I. NAGRINĖJAMAS ANTRAS KLAUSIMAS

Lietuvos architektų rūmai (toliau – Rūmai) gavo Akmenės rajono savivaldybės administracijos dokumentus su prašymu *dėl Architektūros kokybės vertinimo metodikos taikymo Akmenės rajono savivaldybės teritorijoje gairių projekto rekomendacijai* gauti. Svarstymas vyko Akmenės rajono savivaldybės prašymu. Kartu su prašymu (1 lapas) pateikta:

1. Visuomenės pasiūlymų dėl architektūros kokybės vertinimo metodikos taikymo Akmenės rajono savivaldybės teritorijoje gairių projekto apibendrinimas 2025 m. spalio mėn. 29 d. Nr. TPD-70, 1 lapas;
2. Architektūros kokybės vertinimo metodikos taikymo Akmenės rajono savivaldybės teritorijoje gairių projektas (toliau – Gairių projektas), 22 lapai;
3. Gairių projekto 1 priedas, 21 lapai;

Akmenės rajono savivaldybės architektūros skyriaus vyriausiasis architektas Tomas Furmonavičius pristatė pateiktą metodikos taikymo Akmenės rajono savivaldybės teritorijoje gairių projektą. RAT-o nariai uždavė kelis klausimus, diskutavo. Svečiai nusišalino. Uždaroje posėdžio dalyje nariai diskutavo, teikė rekomendacijas, išsakė abejones bei pritarimus.

II. KLAUSIMŲ NAGRINĖJIMUI REIKŠMINGOS APLINKYBĖS

Vadovaujantis LR Architektūros įstatymo 18 straipsnio 5 d. 1p., LR Statybos įstatymo 5 straipsnio 1d. ir 27 straipsnio 9^e d. ir regioninių architektūros tarybų nuostatų 15.2 p. Akmenės rajono savivaldybės turi pasitvirtinti, prieš tai gavę regioninių architektūrinių tarybų (RAT) pritarimą. Savivaldybės metodiką gali parengti pagal ministerijos ruošinį arba pritaikyti pagal savo poreikius. Vyravo nuomonė, kad visiškai nėra aišku, kaip ši metodika veiks, abejojama ar reikia keisti parengtą ruošinį. Išbandžius, vėliau bus galima kai kuriuos aspektus pakoreguoti. Taryba išsakė pastabas, jog gairėse stinga jų naudojimo apibrėžtumo, jos galėtų būti konkretizuotos, atsižvelgiant į savivaldybės rajono architektūrinę specifiką ir ypatumus, individualią aplinką ir savitus rajonui kokybės kriterijus.

III. REGIONINĖS ARCHITEKTŪROS TARYBOS ARGUMENTAI

RAT svarstymui pateiktas Akmenės miesto architektūros kokybės vertinimo metodikos taikymo gairių projektas yra koreguotas. Svarstomas projektas taikytas prie Akmenės rajono architektūrinių - urbanistinių ypatumų.

IV. REGIONINĖS ARCHITEKTŪROS TARYBOS SPRENDIMAS (IŠVADA)

Akmenės rajono savivaldybės pateiktas Architektūros kokybės vertinimo metodikos taikymo gairių projektas yra parengtas Aplinkos ministerijos patvirtintos metodikos pagrindu, vadovaujantis rengimo nuostatomis. Siūloma jas tobulinti, pritaikyti savivaldybės specifikai.

V. TARYBOS REKOMENDACIJOS

Šiaulių RAT, išnagrinėjusi Akmenės rajono savivaldybės administracijos Architektūros ir urbanistikos skyriaus prašymą dėl architektūros kokybės vertinimo metodikos gairių projekto, rekomenduoja pritarti pateiktam projektui. Ir netolimoje perspektyvoje pasitikslinti rajono būdingus ypatumus ir pagal poreikį papildyti Gairių projekto nuostatas. Tobulinant gaires tikslinga atsižvelgti į savivaldybės teritorijų ar jų dalių būdingus urbanistinių struktūrų ypatumus, architektūros objektų savitumus, laikytis teritorijų planavimo dokumentų sprendinių ir teisės aktų reikalavimų.

Posėdžio pirmininkas

Kristijonas Murauskas

Posėdžio sekretorius

Dalia Šidlauskienė